

Uttalelse nasjonal ramme for vindkraft på land

Som en del av DNT, arbeider vi for et enkelt, aktivt, allsidig og naturvennlig friluftsliv. Nord Trøndelag Turistforening (NTT) ble opprettet i 1972 og består av tre Turlag; Namdal Turlag, Innherred Turlag og Skarven Turlag. Foreningen har nærmere 4800 medlemmer. NTT har per i dag 15 hytter og mer enn 500 km merkede løyper i fjellet. Hvert år utføres flere tusen dugnadstimer for at allmenheten lettere skal kunne ferdes sikkert i fjellet. Vår visjon er å gi flest mulig er "naturopplevelse for livet"

Innledning

Nord-Trøndelag Turistforening takker for muligheten til å gi innspill til nasjonal ramme for vindkraft på land som nå er på høring. Landbasert vindkraftproduksjon berører vår kjernevirksomhet, og vi er skeptiske til utviklingen vi nå ser med større utbygginger og mye usikkerhet knyttet til omsøkte og godkjente prosjekter. Vår fremste «salgsware» er turer og naturopplevelser i uberørt natur, og alle de fine verdiene som henger sammen med dette. Landbasert vindkraft i turterrenget vårt fremstår som helt enorme inngrep, med stort arealbeslag og enorme visuelle landskapsinngrep.

Sammendrag og konklusjon

- Nasjonal ramme for vindkraft på land er et godt rammeverk for å styre vindkraftutbygging. Men natur- og friluftlivshensyn må vektes tyngre, samtidig som vindkraftutbygging ses i sammenheng med samlet belastning av eksisterende kraft- og infrastrukturinngrep. Urørt natur bør også inn som en parameter i vektingen.
- Foreslått høringsutkast tar i for liten grad hensyn til natur- og friluftsverdier og samlet belastning i vår region.
 - Vi vil vise til konkrete friluftsområder i vår region som er inkludert i nasjonal ramme på bakgrunn av det vi mener er mangelfulle vurderinger.
- Trøndelag har tatt den største byrden med landbasert vindkraft så langt. Det må tas hensyn til det som allerede er gitt av konsesjoner og vurdere den samlede belastningen på trønderske fjell og den unike kystnaturen. Vi har allerede bygd ned for mye verdifull natur i Trøndelag!
- Landbasert vindkraftutbygging har fått et omfang som ingen hadde sett for seg når regjeringa vedtok utbyggingsmålene for fornybar kraft (13,2 TWh) ble vedtatt med elsertifikatene som kom i 2012. Vi har allerede bygd ut 16,9¹ TWh når prosjekter under bygging blir ferdige.
- Vi trenger en pause i vindkraftutbygging på land for å få en oversikt over konsekvensene før vi vedtar å godkjenne store nye utbyggingsområder.

¹ <https://www.tu.no/artikler/elsertifikater-er-en-gullkantet-ordning-for-norge/458751>

Om nasjonal ramme

Nasjonal ramme for vindkraft på land fremstår som et gjennomarbeidet dokument med potensiale til å bli et godt verktøy for å styre kraftverksutbygging. Til tross for kort arbeidstid har NVE samlet sammen et formidabelt kunnskapsgrunnlag som kommer til å være nyttig i mange forskjellige sakskompleks i årene som kommer. Vi er imidlertid av den oppfatningen at det til syvende og sist er infrastrukturel tilgjengelighet og urørthet (mangel på andre harde eksklusjoner) som har fått styre hvor områdene har blitt lagt. For Trøndelags del betyr det at vi som allerede er det hardest rammede fylket (kanskje delt 1. plass med Rogaland) også får mest foreslått areal i nasjonal ramme (40% av totalt areal). For oss er dette både overveldende, urettferdig og ulogisk. Dette bidrar til at rammeforslaget er mer konfliktøkende til tross for at meningen var at rammen skulle være konfliktdempende. Konfliktsøkningen er også et resultat av at konsesjoner som nærmer seg utløpstiden plutselig får investeringsbeslutninger mange år etter at de ble behandlet lokalt. En endring i konsesjonsregimet som bidrar til større forutsigbarhet for alle berørte parter er noe vi etterlyser.

Vi er veldig for at det finnes et rammeverk som styrer hvor nye kraftverk bygges. Og vi ønsker ikke at konsesjonssøknader og meldinger om konsesjonssøknader dukker opp overalt og helt ukritisk, men at samlet belastning må sees i sammenheng og hensyntas. Slik situasjonen er nå mener vi Trøndelag allerede er hardt belastet med vindkraftutbygging på land.

Friluftsområder

I foreslått vindkraftområde «Namdalen» er det flere regionale og lokale viktige og svært viktige friluftsområder. Vi er klar over at det i det tidlige arbeidet med nasjonal ramme har blitt etterspurt info om regionale friluftsområder, men vi mener at dette blir feil perspektiv å ha når man skal ekskludere områder på bakgrunn av friluftslivsverdier. Et nærturfjell i Namsos kommune trenger ikke være velbrukt av andre enn Namsos' innbyggere, men at det er mindre verdifullt eller viktig av den grunn går vi ikke med på.

Geitfjellet i Grong er utgangspunkt for Namdal Turlags mest brukte stinett. Det er svært mye hyttefolk fra både Indre og Ytre Namdal som kommer hit, og det er lagt til rette for varierte aktiviteter. Vinterstid er det også et rikt skiløypenett her. Etter vår, og Grong kommunes mening² et svært viktig regionalt friluftsområde.

Områdene rundt **Bangsjøen** i Steinkjer, Snåsa, Namdalseid og Namsos er fine tur- og jaktområder for folk i alle disse kommunene. Mye brukt sommer- og vinterstid. Området er klassifisert som viktig og svært viktig friluftsområde av Overhalla³, Snåsa⁴ og Steinkjer⁵ og samlet sett mener vi derfor at området helt klart kvalifiserer seg til å være et regionalt viktig friluftsområde.

Namsos har ikke kartlagt og verdisatt sine friluftsområder, men de har et godt vedlikeholdt turstinett som går på kryss og tvers av sine byfjell⁶. At dette betyr noe for Namsos' innbyggere illustreres godt ved at nye Namsos kommune nylig gikk imot at nasjonal ramme for vindkraft inkluderer kommunens

² <https://faktaark.naturbase.no/?id=FK00011958>

³ <https://faktaark.naturbase.no/?id=FK00022151>

⁴ <https://faktaark.naturbase.no/?id=FK00010224>

⁵ <https://faktaark.naturbase.no/?id=FK00018293>

⁶ <https://visitnamdalen.com/fem-bynaere-vandreturer-i-namsos/>

fjellnatur⁷. NTT har Rockestien som går opp til Klompen, og som er et fint hverdagsturmål for både innbyggere og besøkende i Namsos.

Foreslått vindkraftområde «Indre Sør-Trøndelag» kommer i stor konflikt med rutene til hyttene våre Kvittfjellhytta og Prestøyhytta i Stjørdal og Selbu kommune. «Indre Sør-Trøndelag» legges også oppå turstien vår «Norge på tvers» som er en nasjonal turrute, og som har stor nasjonal verdi. Dette er NTTs mest profilerte tur og bortsett fra nede i selve Stjørdal sentrum så går denne turen gjennom natur med urørt preg. Gjennom fjelldaler og fjellfuruskog, ved foten av store fjell som Skarven, Fongen og med Sylmassivet i horisonten på avslutninga. Vindturbiner hører ikke hjemme her. Hele denne ruta kvalifiserer uten tvil til å klassifiseringsen svært viktig nasjonalt friluftsområde.

Vi arrangerer årlig 150 turer, kurs og arrangement. Mange av disse aktivitetene ligger utenfor våre stier, og legges til hele det gamle nord-fylket. Det gjelder alle de kommunene i Namdal som inngår i rammeplanen; Bindal, Nærøy, Namsskogan, Høylandet, Grong, Overhalla, Namdalseid, Steinkjer og Snåsa. Og det samme gjelder også kommunene Stjørdal og Selbu i Indre Sør-Trøndelag. Vi har årlig fellesturer, familiearrangement, kurs, eller lignende aktivitet i alle disse kommunene.

Lokal motstand

Berørte kommuner i de foreslåtte vindkraftområdene er nærmest unisone i sin motstand mot planene⁸. Litt av grunnen til dette nevner vi i innledningen, men det kan ikke understrekes nok at vindkraftverk på forskjellige nære og kjære fjell oppleves som dramatiske inngrep i innbyggernes stedsidentitet, uten å gi spesielt mye tilbake. Konsekvensene for naturverdier, reindrift og friluftslivsverdier er dramatiske. Folk i Trøndelag er vant til å ferdes og bruke fjellene til rekreasjon og høsting. Begge disse verdiene settes nå i spill, og motstandsaksjonene i kommuner som nå har vindkraftanlegg er illustrerende for hvor steile frontene er. Det er rett og slett en ny landsomfattende Alta-aksjon vi er vitne til, og dette mener vi at man må lytte til. Galluper viser at vindkraft som idé er noe man ofte er positiv til, men når den kommer nært der du bor eller i konflikt med natur- og friluftslivsverdier så får pipa en annen låt. Vi mener at det grønne skiftet må gjennomføres, men det må gå an å ha to tanker i hodet samtidig. Man redder ikke naturen ved å ødelegge den.

På vegne av Nord-Trøndelag Turistforening, Namdal turlag, Skarven turlag, Innherred turlag og NTT Fjellsport

Nina Pettersen

Arve Ingar Hjelde

Marius Nilsen

Daglig leder NTT

Styreleder NTT

Rådgiver FNF Trøndelag